

Ann. til § 21: Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

Til III. B. b. 2. Summen er foreslaaet forhøjet for Arkivet i Viborg med 16 Kr. 67 Ø., nemlig $\frac{1}{12}$ af den for Assistenten, ansat fra 1. Marts 1896, fra 1. Marts 1904 tilkommende Lønningsforhøjelse med 200 Kr. aarlig. I øvrigt henvises til de ved Udgiftskonto III. B. a. 2 med Hensyn til Arkivassistenternes Lønningsforhold fremsatte Bemærkninger.

Til III. B. b. 3. Som i Finansloven for 1902—03.

Til III. B. b. 4. Summen foreslaas for Provinsarkivet i Kjøbenhavn forhøjet ekstraordinært med 2,845 Kr. 85 Ø., nemlig med 1,601 Kr. 25 Ø. til Anbringelse af Reoler, hvortil der er stor Trang, og med 1,244 Kr. 60 Ø. til Forbedring af Kørebanen til Arkivbygningen. Navnlig Strækningen ud mod Jagtvejen, hvor Tilkørslen sker med de tunge Læs med Arkivalier, trænger i højeste Grad til en Grundforbedring. Endelig foreslaas Summerne til det sjællandske Provinsarkiv og til Provinsarkivet i Odense forhøjede med 100 Kr. hver aarlig til Eftersyn og Vedligeholdelse af Lynledningerne paa de nævnte Arkivers Bygninger.

Til III. C. Med Hensyn til Spørgsmaalet om Nødvendigheden af at opretholde den til Gradmaalingen paa Finansloven givne Bevilling — derunder særlig ogsaa det saakaldte ekstraordinære Beløb — i samme Omfang som hidtil, skal man bemærke følgende i Henhold til de fra Direktøren for Gradmaalingen indhentede Oplysninger: Det har flere Gange i de senere Aar været forbundet med store Vanskeligheder at faa Bevillingen til at slaa til, og naar det hidtil er lykkedes Gradmaalingsdirektøren at komme igennem uden at stille Forslag om forøget Bevilling, skyldes det væsentlig den store Interesse, hvormed hans Medhjælpere omfatte Gradmaalings Arbejder, og den derpaa hvilende Tilbøjelighed til at lade sig nøje med højst beskedne Honorarer, der navnlig ere uforholdsmæssig smaa lige over for de Forkundskaber, disse Arbejder kræve, og de Anstrengelser, de medføre. Skal vort Land ikke sakke agter ud paa et videnskabeligt Omraade, hvor det hidtil har kunnet hævde sin Plads og til Tider endog har indtaget en fremragende Stilling, ses det ikke rettere, end at det er ganske nødvendigt at fremme Arbejderne i samme Omfang som tidligere, hvilket paa ingen Maade kan ske med mindre Bevillinger end de nu gældende. Til nærmere Belysning af denne Opfattelse har Gradmaalingsdirektøren meddelt nedenstaaende summariske Oversigt over Gradmaalings Udvikling i sidste Halvdel af det 19de Aarhundrede.

De betydelige Triangulationsarbejder, der udførtes i de fleste evropæiske Stater, væsentlig med Landenes nøjagtige Opmaaling for Øje, fremkaldte ganske naturligt Tanken om at udnytte disse Arbejder til Fordel for Bestemelsen af Jordens Størrelse og dens Niveaufladers Form, altsaa for den saakaldte Gradmaalings Hovedopgave. Dette fordrede imidlertid en Samvirken af de isolerede Stater og medførte i 1863 Oprettelsen af den mellemevropæiske Gradmaaling, hvortil ogsaa Danmark straks sluttede sig. Efterhaanden kom flere og flere Stater til, saaledes at denne Institution med fuld Ret alt i 1867 kunde antage Navnet „den evropæiske Gradmaaling“. Ved gensidig Paavirkning af Staternes delegerede, dels under de aarlige Møder, dels gennem faglige Skrifter, hvoriblandt det af Andræ udgivne klassiske Værk „Den Danske Gradmaaling“ kom til at spille en fremtrædende Rolle, udvidedes Synet paa de videnskabelige Opgaver, som skulde søges løste. Iblant andet fremkom meget snart paa Foranledning af Schweiz Fordringen om Præcisionsniveaulementer, der skulde omfatte hele Evropa og forbinde Vandstandsmaalere, som i rigelig Mængde skulde søges anbragte paa passende Steder ved de Have, som omflyde denne Verdensdel; blandt andet haabede man derved at kunne naa til en sikker Besvarelse af det den Gang omstridte Spørgsmaal om, hvorvidt de forskellige ved store Landmasser adskilte Havflader kunde betragtes som Dele af samme Niveauflade. Uagtet man her i Landet i høj Grad vurderede Betydningen af et gennemført Præcisionsniveaulement, mente man det dog rigtigst foreløbig at benytte de disponible Pengemidler til at fuldende de med Udgivelsen af „Den Danske Gradmaaling“ forbundne Arbejder, og det var paa en ydre Foranledning, nemlig en Henvendelse ad diplomatisk Vej fra Tyskland om Ønskeligheden af, at Danmark satte et saadant Niveaulement i Gang indenfor sit Landomraade, at det overdroges Gradmaalingsdirektøren at gøre de nødvendige Forberedelser i saa Henseende, og selve Udførelsen af Niveaulementet gik derefter over til den danske Gradmaaling, efter at Andræ i 1884 havde tilendbragt Udgivelsen af sit